

seende har Traditionen for sig, søgte jeg ovenfor at paapege. — Kirkeministeriet har ligeledes, førend Deres Excellence ved Circulaire af 15de April d. A. henlede Opmærksomheden paa denne Gjenstand, arbejdet for, at Menighederne skulle — gennem deres kirkelige Repræsentanter — blive hørt, inden Præstefald besattes. Derom indeholdes nemlig Bestemmelser i § 23 i det Rigsbogen i Sessionen 1860—61 forelagte Lovforslag om Oprettelsen af Menighedsraad. Ved Forhandlingerne paa Stiftets Landemøde 1860 understøttede og forsvarede jeg denne Paragraph. Efterat jeg i de forløbne 7 Aar har været opmærksom paa, hvad jeg kunde erfare om Brugen og Følgerne af Menighedernes Valgret, hvor den haves, maa jeg fastholde min Mening, at den er et til at fremme kirkeligt Liv og styrke Menighedsfundet gavnligt Middel, som man bør stræbe her at faae indført, naar Betingelserne ere tilstede for dets rigtige Anvendelse. I mit i dette Aars Begyndelse udgivne Hørdebrev antydede jeg derfor det Usikkelige i, at Menighederne kunne gennem Menighedsraad faae Indflydelse paa Præsters Bestikkelse. Men jeg beklagede tillige den Uenighed, der er viist ved at tilveiebringe den nævnte Betingelse: Menighedsraad, som ere i anerkjendt Virksomhed. Der er ikke mindre Sandsynlighed nu, end da Ribe-Artiller bleve udstedte, for at et Valgmændsvalg vil være mere betryggende for Præstefaldets gode Besættelse end et Massvalg, især da Valgmændene ikke blot skulle udnævnes til dette ene vigtige kristelige Hverv, men som Medlemmer af Menighedsraad maae antages fortrinlig at kjende Menighedens Tilstand og have varm Interesse for dens Liv. Tillige er der en anden Betingelse for, at det, efter min Formening, vil blive gavnligt, at der nu gjengives Menighederne Andeel i Præstefalds Besættelse i Lighed med, hvad der var Tilfældet i Reformations-Arhundredet. Denne Betingelse — Deres Excellence vil ikke miskjende en frimodig Øtring af Biskoppernes Senior! — bestaaer i, at der ligeledes gjengives Biskopperne (Superintendenterne) en Indflydelse i Lighed med, hvad de i saa Henseende havde i samme Arhundrede, men som især efter Souverainitetens Indførelse er efterhaanden bleven i høi Grad formindsket, og den vil blive det i en endnu højere Grad, dersom den ikke udtrykkelig bliver hævdet og forøget, naar en ny Factor kommer til de forhåandsværende ved Præsters Ansættelse. Under de forskjellige Hensyn, som herved maa komme i Betragtning, navnlig for at puelige og værdige Mænd, der fattes høre Talegaver eller i det Hele Evne til at gjøre sig yndet af Ubekjendte, ei skulle ubillig blive tilsidefatte, vil det uden Tvivl være heldigst, om der i Kongeriget ligesom hidindtil i Hertugdømmet Slesvig findes forskjellige Kalbsmaader. Det vil kunne skee, dersom det gjøres til Betingelse for, at et Kalb maa blive Valgfald, at Sognet vil forpligte sig til — ligesom i Hertugdømmet — at bestride de med Valghandlingen forbundne Omkostninger. — Som almindelige Betingelser af conservativ Retning kan jeg derhos ikke undlade at fremsøre tvende: først at Præsten vedbliver at lønnes directe af Menigheden, hvorved hans Embede staaer i et lignende Forhold til denne som Skolelærernes Embeder, der tildeels ere kirkelige Bestillinger, som lønnes af Sognet, og paa hvis Besættelse Sogneforstanderskabet øver Indflydelse; dernæst, at Frimenighedens Oprettelse indenfor Folkekirken ikke tilstedes; thi blive de tilstedte, vil det være meget betænkeligt at indrømme Menighederne en Valgret, som kan have til Følge, at Minoriteten søger at faae sin Candidat anbragt i Sognet som Præst ved en Frimenighed. Om Maaden, hvorpaa jeg antager, at Menighederne meest hensigtsmæssigt kunne faae Indflydelse paa Præsters Bestikkelse, skal jeg paa Sagens nuværende Standpunkt afholde mig fra at gjøre noget Forslag; men jeg tillader mig kun derom at høre, at det forekommer mig heldigere, at Kirkestyrelsen som i Slesvig præsenterer 3 Candidater, der maae prædike paa Valg, end at Menighedernes Valgmænd skulle gjøre Forslag til Besættelsen efter at have gennemgaaet Supplicanternes Ansøgninger og anbefalinger; thi af disse ville de i Almindelighed ei kunne faae et saa rigtigt Begreb om, hvorvidt Supplicanten egner sig for Menigheden, som naar de have hørt ham prædike, maaftæe ogsaa catechisere.